

Svend Aage Jensen (CD):

De intentioner, der ligger bag lovforslaget, er rigtige, hvorfor CD kan støtte lovforslaget. Det er et godt element i landbrugserhvervet, at driftsfællesskaber kan etableres. Det vil være mindre kapitalkrævende for den enkelte.

Er der detaljer i lovforslaget, der skal justeres, så medvirker CD gerne i det udvalgsarbejde, der vil komme herefter.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Man skal selvfølgelig altid være opmærksom på, om den gældende lov på et område kan modvirke nogle nye udviklingslinjer, som vi ønsker fremmet. Sådan kan det godt forholde sig med det foreliggende lovforslag. Her kunne vi frygte, at de gældende regler for YJ-lån kunne få unge jordbrugere til at fravælge at deltage i landbrugsdriftsfællesskaber.

Det er vigtigt at have flere ejer- eller driftsformer, som man frit kan vælge imellem i landbruget. Jeg synes, det er godt, at vi nu ser et forslag, der gør det muligt at bevare et YJ-lån, selv om man går ind i et driftsfællesskab.

Fra mange landbrugsdiskussioner husker jeg tydeligt, at der var mange, der opfattede de forskellige former for driftsfællesskaber og andelslandbrug som den skinbarlige socialisme. Det er jo skønt at kunne notere, at udviklingen alligevel på mange måder går fremad.

Det sidste par dage har jeg hørt, at der var ønsker i landbruget om at stille ændringsforslag, som bl.a. skulle gå ud på, at der også skulle ydes YJ-lån til landmænd, der køber en andel af et bestående driftsfællesskab. Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt tage stilling til de rejste ønsker, men jeg mener, det er noget, vi må kunne se på under udvalgsarbejdet.

Det Radikale Venstre giver tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Lysholm Christensen (KRF):

Det er en helt fornuftig udvidelse af YJ-låneansøgningens anvendelse, der her bliver foreslået, således at man kan tage dem med ind i et driftsfællesskab. Og jeg skal ikke forlænge debatten yderligere, men blot sige, at Kristeligt Folkeparti naturligvis støtter lovforslaget.

Vi har også modtaget nogle henvendelser med ønsker om nogle ændringer og udvidelser i forhold til det foreslåede. Det må vi jo så se på i udvalget. Men indtil videre støtter vi na-

turligvis forslaget, og vi medvirker gerne til en hurtig udvalgsbehandling.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Driftsfællesskaber er en god ting. Jeg er glad for den positive modtagelse, og jeg er parat til at drøfte alle de forslag, der er fremsat her. Tak!

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 173:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter.

Af landbrugsministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 19/1 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Helen Jørgensen (S):**

Lovforslaget er en forbedring af loven om tilskud til produktudvikling af jordbrugs- og fiskeriprodukter. Det er regeringens generelle politik, at der skal ydes støtte til erhvervsområder med et vækstpotentiale.

Dansk skovbrug og træindustri er i en interessant situation. Det fremgår af den betænkning om produktudvikling i skovbruget og træindustrien, som en arbejdsgruppe under landbrugsministeren har udarbejdet. Økonomien i skovbruget er under stort pres på grund af et kraftigt prisfald på råtræ og andre produkter, og beskæftigelsen er kraftigt reduceret. Derfor er der behov for en forstærket udviklings- og

[Helen Jørgensen]

forskningsindsats for at forbedre udnyttelsen af danske råtræer og for at få gode ideer til, hvordan man kan forædle importerede råvarer, så Danmark kan konkurrere på det internationale marked.

I træindustrien er situationen den, at vi i Socialdemokratiet gerne vil gøre en indsats for at sikre fortsat beskæftigelse for de mere end 25.000 beskæftigede. Der ligger udnyttet potentiel i størrelsesordenen 50.000 m³ savet nåletræ. Muligvis kan en del af det anvendes til bygningstræ i Danmark. Men det kræver et målrettet kvalitets- og udviklingsarbejde. Det savede nåletræ kan også bruges til en forøget produktion af f. eks. spånplader. Dermed er der en mulighed for oprettelse af helt nye virksomheder i Danmark.

Der er behov for at få udviklet sortimentet af produkter. Der er opstået nye teknologiske muligheder for at udnytte træressourcen bedre, men igen kræves der en øget forsknings- og produktudviklingsindsats. Nogle af de traditionelle produkter inden for branchen, f.eks. pyntegrønt, vil meget snart blive stærkt truet af konkurrencen på det internationale marked. Derfor skal danske producenter altså lave kvalitetsprodukter, hvis vi ønsker at bevare vores førerstilling på feltet.

Derfor forslaget om ændring af den oprindelige lov. Økonomien i det for skovbruget og træindustrien forventes i 1994 at blive i størrelsesordenen 10 mio. kr. Det er skønnet, at der i det følgende år vil være et beløb på 20 mio. kr. til rådighed, men det kommer naturligvis til at afhænge af de erfaringer, man gør undervejs.

Alt i alt er det et godt forslag, der indebærer muligheder for, at denne industri kan skabe nye arbejdspladser, og at den kan forske og udvikle produkter, der også miljømæssigt set er i orden, og som kan konkurrere på verdensmarkedet og skaffe valuta til Danmark, så vi alle sammen fortsat kan få noget at leve af. Så jeg kan på Socialdemokratiets vegne anbefale forslaget.

Rønholt (KF):

Først vil jeg rose landbrugsministeren for så hurtigt efter regeringens tiltrædelse at have erkendt skovbrugets problemer ved bl.a. at ned-sætte en hurtigtarbejdende arbejdsgruppe. Han fandt også en kompetent formand. (*Munterhed*).

Der står i bemærkningerne, at der er afgivet betænkning den 21. december 1993, og der refereres til den. Han har også fået en del presseomtale, men jeg ville gerne have set betænkningen i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget. Jeg synes, det havde været rimeligt, at ordførerne havde haft lejlighed til at se denne betænkning. Men jeg kan forstå, at der har været tidsproblemer med at få den trykt.

Den forrige regering var også optaget af skovbrugsproblemer. Sideløbende var der en debat om værdien af genbrugspapirtanken. Det er måske en del af årsagen til den manglende efterspørgsel efter træ og træprodukter.

Miljøudvalget har i 1992-93 også været optaget af dette problem og har haft skiftende miljøministre i samråd om spørgsmålet. Vi bed også mærke i, at flere fremtrædende folk inden for skovindustrien har skrevet artikler om det. Bl.a. har tidligere vicedirektør i Skov- og Naturstyrelsen, nu skovrider på Frijsenborg, skrevet en artikel, hvis overskrift var »Trussel – genbrugspapirtanken er en trussel mod skovenes økonomi«.

Den forhenværende miljøminister rekvirerede derefter en vugge til grav-miljøanalyse af hele genbrugspapirideen, men rapporten er endnu ikke kommet. Det kan være, at vi i forbindelse med udvalgsarbejdet efterlyser en sådan rapport, for det var måske værdifuldt at se tingene i den rigtige sammenhæng.

I Det Konservative Folkeparti er vi enige i hovedsigtet, og vi agter at medvirke til et positivt resultat.

Peter Hansen-Nord (V):

Dansk skovbrug har som mange andre erhverv oplevet store op- og nedture rent forretningsmæssigt i de senere år. De senere år har været særlig slemme på baggrund af import fra de øst- og centraleuropæiske lande, når vi taler om gavntæ af forskellige kvaliteter. De sekundære trækvaliteter såsom udtyndingstræ til cellulose har der i flere år ikke været noget lønsomt marked for, især på grund af papirgenbrugsfilosofiens meget snævre rammer.

Dette har været til stor skade for de danske skoves vækst og positive miljøpåvirkning og dermed deres ydeevne. Vi har nok alt for unuanceret og med alt for stor styrke overbevist vore borgere om genbrugsfilosofiens herligheder. Her har vi et eksempel, der vender tilbage

[Peter Hansen-Nord]

som en boomerang og udvirker en ikkebæredygtig udvikling for danske skove og kommende skovrejsningsprojekter.

Venstre har med positiv assistance fra de fleste partier her i salen arbejdet målbevidst på at finde nye afsætningskanaler for de dårligste trækvaliteter til energiudnyttelse i fjernvarme- og kraftvarmeanlæg landet over. Biomassehandlingsplanen var et yderligere supplement med ca. 200.000 t flis-merafsætning inden år 2000.

Det næste skridt på vejen bliver at overbevise dette høje Ting om rimeligheden i også at godkende forbrænding af visse kvaliteter affaldspapir til energiudnyttelse som en form for genindvinding eller genbrug.

Denne indledning har måske ikke så meget med L 173 at gøre, men er nok så væsentlig i forbindelse hermed.

Dernæst vil jeg med glæde byde forslaget velkommen som den sidste komplementering af triumviratet landbrug, fiskeri og skovbrug med hensyn til muligheder for nu at søge tilskud til produktudvikling. Venstre kunne såmænd være kommet med et tilsvarende forslag eller måske helt alternativt et forslag om afskaffelse af hele produktudviklingspuljen, fordi den i dag mere skal forstås som et pædagogisk løft til disse erhverv end egentlig nogen hjælp.

Ifølge lovforslaget forrentes lånene med diskontoen plus 6 eller 12 pct. pro anno – vel næppe nogen attraktiv finansiering i 1994! Dernæst skal lånet tilbagebetales, når det bliver kommercielt ud fra en omsætningsbetragtning og ikke – hvad der kunne være rimeligere – ud fra en nettofortjenestebetragtning. Man kan altså stadig væk sætte penge til ved ordningen.

Jeg nævner det for at simplificere, at det er de to håndtag i lovforslaget, som man kan dreje på – afhængigt af, hvad man vil opnå med ordningen. Og dette er som nævnt sagt for udvalgsbehandlingsens skyld.

Dansk landbrug har – og har i øvrigt altid haft – dygtige og kreative folk, der har startet mange produktionsudviklinger uden tilskud. Jeg kan bare nævne den legendariske Flemming Juncker, der startede Junckers Industri med parketgulve af nogle trækvaliteter, som på det tidspunkt ikke kunne bruges til andet end brænde. Dansk møbelindustri er kendt for en

stor og alsidig anvendelse af træ – for slet ikke at tale om juletræsproduktion og pyntegrønt – som særlig god dansk hittepåsomhed.

Som sagt støtter vi forslaget, og vi glæder os til det efterfølgende udvalgsarbejde.

Rahbæk Møller (SF):

Da vores ordfører, fru Birthe Hansen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremsætte følgende bemærkninger:

Hensigten med forslaget er at få udvidet tilskuddet til produktudvikling til også at omfatte det primære skovbrug samt forarbejdning og forædling af træ og træbaserede produkter og en eventuel erhvervsmæssig udnyttelse af resultaterne.

Både skovbruget og træindustrien spiller en væsentlig rolle samfundsøkonomisk. Skovbruget sikrer os bl.a. rekreative goder og landskabelig skønhed, og det sikrer os råvarer og miljømæssige fordele.

Med hensyn til træindustrien er jeg enig i bemærkningerne, som siger, at der er behov for oplysning og information over for befolkningen, som generelt set er positiv, når der tales om skov og træ, men hvis viden om de miljømæssige aspekter måske ikke er tilstrækkelig.

Træsektoren beskæftiger rundt regnet 25.000 mennesker og eksporterer for over 12 mia. kr. I denne sektor er der, som der står i bemærkningerne, en unik ressource og et uudnyttet potentiel. At dette er rigtigt, er jeg selv slet ikke i tvivl om, især efter den korte præsentation, udvalget fik for nylig under vores besøg på Skovskolen i Nødebo. Der er heller ikke hos os nogen tvivl om rigtigheden i, at skovbruget er i en alvorlig krise på grund af den stigende internationale konkurrence og de faldende træpriser.

Vi kan derfor give vores tilslutning til denne udvidelse af tilskuddet til produktudvikling.

Niels Højland (FP):

Det har jo efterhånden udviklet sig sådan, at der er ikke en eneste erhvervsgren i Danmark, der kan klare sig uden tilskud. Flemming Juncker blev for lidt siden nævnt heroppefra som en foregangsmand på området, der virkelig har kunnet klare nogle problemer og komme med noget nytænkning og finde ud af noget. Han gjorde det jo uden tilskud, og det tror

[Niels Højland]

jeg også sådan en mand som Flemming Juncker var glad for. Og jeg tror også, der ville være mange andre, der ville være glade for at kunne drive en virksomhed i Danmark, uden at det skulle være med evige statstilskud på den ene eller anden måde. Men så længe vi har de restriktioner, som vi har over for dansk erhvervsliv – både de miljømæssige krav og de mange andre krav, der stilles til vore erhvervsledere – ødelægger vi dette initiativ.

Det vil man så prøve at rette op ved at give nogle produktionsudviklingstilskud både til landbruget og til fiskeriet og nu også til skovbruget. Det er en uhyggelig udvikling, som dansk erhvervsliv ikke kan være tjent med. Og vi kan ikke være bekendt at byde erhvervslivet de forhold, at man ikke kan drive virksomhed i Danmark eller starte en virksomhed op, uden at man skal have tilskud. Der gives f.eks. iværksætterydelse. Det er blot ét af eksemplerne, men der er tusinder af andre. Det var bedre, at man skabte sådanne forhold, at dansk erhvervsliv kunne klare sig uden den slags ting.

Fremskridtspartiet har tidligere stemt imod den slags tiltag, og vi vil formodentlig gøre det samme, når dette lovforslag skal til tredje behandling.

Hans Larsen-Ledet (RV):

Der er tale om at udvide produktionsudviklingsloven for jordbrug og fiskeri til også at omfatte skovbrug. I Det Radikale Venstre er vi enige i perspektivet i denne lov. Det er vigtigt, at vi i Danmark er dygtige til at udvikle vore produkter, så de er attraktive for forbrugerne på vore eksportmarkeder.

Det er vigtigt, at vi i stedet for at eksportere uforarbejdet træ og importere bearbejdede varer indser, at det samfundsmæssigt er en stor fordel, at vi forarbejder træet her i Danmark. Og det er vigtigt, at vi finder frem til rige anvendelsesmuligheder for træ, og at det er os, der finder frem til det nye.

Landbrugs- og Fiskeriudvalget har lige besøgt Skovskolen i Nordsjælland. Og det var vores opfattelse, at man dér er enig om, at dansk skovbrug har stor mulighed for produktudvikling. Vi har stor ekspertise i Danmark; det kan vore eksporttal og de ansatte i skovbruget dokumentere.

Det Radikale Venstre hilser lovforslaget med tilfredshed.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Der var færre ordførere, end jeg havde forventet. Men jeg vil gerne takke meget for den positive modtagelse af lovforslaget.

Det er vigtigt for os at gøre noget for træindustrien og skovbruget i det hele taget. Der er som tidligere nævnt 25.000 ansatte i industrien og en årlig eksportværdi på 12 mia. kr. Skovbruget har også stor miljømæssig betydning; det drejer sig om sådan noget som CO₂, reduceret nitratudvaskning osv. Og landskabeligt og rekreativt spiller skovbruget også en stor rolle for os alle sammen.

Der er en overordnet skovpolitisk målsætning om en væsentlig forøgelse af skovarealet i Danmark i de kommende årtier og om, at vi også skal udbygge bæredygtigheden i skovbruget. Men på grund af et internationalt prisfald har sektoren haft store problemer. Heldigvis er der måske en lille lysning med hensyn til priserne. Men sektoren har i hvert fald ikke haft mulighed for en tilstrækkelig og nødvendig produktudvikling.

Forslaget vil støtte, at der sker en produktudvikling af træ og træbaserede produkter, så vi får udnyttet det væsentlige potentielle, skovsektoren har, med henblik på at styrke skovbrugets indtjeningsgrundlag og afhjælpe dets konjunkturfølsomhed. Vi forsøger med lovforslaget at gøre opmærksom på, at vores skovpolitik skal baseres på en aktiv handelspolitik i en frihandel med træ og træbaserede produkter, og at man skal forsøge at opbygge et internationalt samarbejde. Desuden skal man forsøge at udvikle nye produktionsteknologier – bl.a. ved at lave nye træbaserede produkter – og kombinere det med en målrettet afsætningsstrategi for derved at sikre et bedre økonomisk grundlag for hele skovsektoren. Det er i den forbindelse også vigtigt, at træindustrien gennem en strukturudvikling og gennem samarbejde med andre virksomheder og virksomheder i udlandet også er med til at styrke sig selv. Gennem en styrkelse af træsektoren og af afsætningsmulighederne tror jeg vi kan tilvejebringe en væsentlig forudsætning for et mere bæredygtigt skovbrug i fremtiden.

De ting, der har været fremhævet af ordførerne i debatten, er jeg naturligvis parat til at drøfte i udvalget. Og så vil jeg blot sige, at også jeg havde gerne set hele betænkningen trykt og afleveret, men den er på 250 sider – så vidt jeg

[Landbrugsministeren]

husker – og er derfor ganske omfattende. Konklusionerne vedrørende dette her er udleveret og er kendte, og redegørelsen er meget mere fyldig og indeholder andre emner end dette, og de vil bl.a. indgå i den skovpolitiske redegørelse, som jeg sammen med miljøministeren arbejder på at give til Folketinget.

I øvrigt vil jeg give hr. Rønholdt ret i, at det var en kompetent formand.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er selvfølgelig et emne, vi kan diskutere videre under udvalgsarbejdet, men jeg vil da gerne høre landbrugsministeren om et af de emner, som jeg bragte frem i min tale for lidt siden, nemlig muligheden for hermed at hjælpe skovbruget generelt. Det kommer måske i den redegørelse, som landbrugsministeren omtalte, men alligevel. Jeg nævnte problematikken vedrørende forbrænding af visse kvaliteter affaldspapir til energiudnyttelse som en form for genvinding. Det ville give et gevaldigt løft for de dårlige kvaliteter træ, som der i dag stort set ikke er afsætning for.

Har landbrugsministeren gjort sig nogen tanker eller ideer om, at vi igennem sådanne tiltag kunne hjælpe skovbruget til bedre afsætningsmuligheder, eller skal det gemmes til den store redegørelse om dansk skovbrug?

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Ja, jeg agter at tage den diskussion op i forbindelse med en lidt bredere diskussion om skovbruget og miljøforholdene generelt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Landbrugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om førstegangsomsætning af fisk.

Af fiskeriministeren (Bjørn Westh).
(Fremsat 19/1 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Eva Fatum (S):**

Dansk fiskeri er inde i store vanskeligheder i disse år. Fangstkapaciteten overstiger havets ressourcer, fiskeindustrien satser ensidigt på få arter, og kvotesystemet har mere eller mindre spillet fallit. Alt dette og meget mere har ført til et fiskeri, hvor ikke alt tåler dagens lys. Det er åbenbart for alle parter, og jeg tror, at vi alle ønsker bedre forhold for hele fiskeriet.

På baggrund af den uholdbare situation indgik fiskeriets organisationer og fiskeriminister en aftale den 13. april sidste år om en bæredygtig fiskeripolitik. Der blev herefter nedsat et udvalg med en bred sammensætning af personer inden for fiskeri og industri m.m., der den 13. december i enighed fremlagde en rapport. Rapporten anbefalede et lovgivningsinitiativ vedrørende førstegangsomsætning af fisk.

Ministerens lovforslag ligger nu på bordet, og det hilser vi i Socialdemokratiet velkomment. Lovforslaget fastsætter, at førstegangsomsætning kun må ske af personer og virksomheder, der har en bevilling hertil. Det vil sige, at det først og fremmest er industriens virksomheder, fiskeopkøbere og samlecentraler m.v., der berøres af loven. Fiskeauktionerne er allerede under bevillingspligt. Fiskerne skal således ikke have bevilling.

Bevillingen kan inddrages, hvis bevillingshaveren f.eks. overtræder sin indberetningspligt med hensyn til køb af fisk og derved medvirker til omsætning af »grå« eller »sort« fisk. For gennemsigtighedens skyld vil importeret fisk samtidig blive inddraget under bevillingsystemet, og dette vil ske via en bekendtgørelse. Ministeren kan endvidere fastsætte auktionspligt for visse fiskearter og visse geografiske områder eller for hele landet, hvis det anses for nødvendigt for at sikre gennemsigtigheden af førstegangsomsætningen.